

Добрий день шановні присутні!

Від себе особисто та за дорученням колективу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» щиро вітаю учасників та гостей міждисциплінарного полілогу «Захист та стійкість освітнього середовища», присвяченій підведенню підсумків роботи спільного Україно-Латвійського науково-дослідного проекту «Університет передового досвіду: процес трансформації та адаптації до викликів сучасності».

Сучасний науковий процес неможливий без активної взаємодії між науковими школами та пошуку шляхів для апробації і впровадження наукових здобутків. У цьому контексті особливого значення набувають компаративні дослідження, які дозволяють не тільки порівнювати методики та результати, а й стимулюють до пошуку найкращих рішень для актуальних наукових і суспільних викликів.

Залучення науковців з України та Латвії є важливим кроком для підвищення рівня наукових досліджень і обміну досвідом, що сприяє розвитку міждисциплінарних підходів і вдосконаленню технологічної бази. Таким чином, взаємодія наукових шкіл сприяє формуванню спільної бази знань і технологій, що підвищує здатність наших університетів оперативно реагувати на виклики та забезпечувати безперебійне функціонування навчальних закладів.

На зламі тисячоліть проблеми розвитку вищої освіти мають особливе значення для нашої країни. В умовах протидії збройній агресії тривають процеси подолання управлінської та економічної кризи, лібералізації суспільного ладу і формування громадянського суспільства. Багатий досвід, набутий у попередні роки, свідчить про те, що в управлінні різними ресурсами навчального закладу (матеріальними, фінансовими, освітніми) найважливіше значення має саме організація підготовки майбутніх педагогічних кадрів, що відбувається як комплекс освітніх заходів на основі постановки перед викладачами новітніх цілей і завдань, їх орієнтації в корпоративних цінностях, координації спільної праці, стимулювання їх активності й ініціативи, навчання з метою підвищення якісної ефективності праці кожного окремого співробітника.

Але зараз, в умовах збройної агресії РФ проти України, одним із найважливіших питань стало розв'язання розвитку закладів вищої освіти є створення, розбудова і розвиток

безпекового середовища як для здобувачів вищої освіти, так і для усіх його співробітників. Повномасштабне російське вторгнення в Україну серйозно порушило роботу наукової спільноти, вплинуло на транскордонні проекти та змусило припинити багато дослідницької діяльності.

Керівництво та співробітники Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» як ніхто розуміють важливість створення безпекового середовища. Адже наш університет з перших часів війни був атакований ворожими бомбами й ракетами. За 2,5 роки наш університет отримав більше 200 прильотів ворожої артилерії. Серед співробітників були поранені та, на жаль, загиблі. Третій рік війни, і рівень організації наших людей відповідає вимогам часу – згуртовано, разом, підтримуючи один одного. Ми долаємо перешкоди щодня, налаштовані на марафон, а не на спринт, то ж і дії відповідні.

Реалії війни коригують роботу вищого навчального закладу в прифронтовому місті, та колектив досвідчених працівників – команда професіоналів, що знаходить шляхи і крок за кроком реалізує нові й нові ініціативи. Так, у жовтні в нашому університеті було відкриття Хабу студентського креативу – безпечного простору – другої черги комплексу укриттів. Більше чотирьох місяців працівники експлуатаційних служб проводили ремонтні роботи. Формувалася загальна концепція – простір для студентів з амбітною заявкою на змішану форму навчання. Наш колектив мужньо живе та працює в цих надзвичайних умовах. Доречі, саме зараз ми знаходимося у цьому пристосованому бомбосховищі.

Саме тому питання підвищення захищеності університетів від зовнішніх та внутрішніх загроз набуває вирішального значення, особливо з огляду на зростання кіберзагроз, інформаційних атак, а також викликів, пов'язаних з безпекою. Університети мають не тільки бути надійно захищені фізично, але й розвивати кіберзахист, вдосконалювати внутрішні механізми управління та відповідати на виклики часу. Це означає, що необхідно інтегрувати сучасні технології моніторингу й аналізу загроз, залучати кваліфікованих спеціалістів з кібербезпеки та запроваджувати нові політики безпеки, які охоплюють усі аспекти діяльності закладу.

Для адаптації університетів до нових

умов необхідно впроваджувати комплексний підхід, який охоплює різні аспекти діяльності закладів вищої освіти. Перш за все, це розвиток культури безпеки серед студентів і персоналу, що передбачає підвищення обізнаності щодо сучасних загроз та вразливостей. Зокрема, це досягається через регулярне оновлення освітніх програм, які включають дисципліни з основ кібербезпеки, управління ризиками та протидії потенційним загрозам.

Створення надійної системи кіберзахисту є ще одним критичним компонентом для стійкості університету. Це включає розробку сучасної інфраструктури для захисту даних, моніторинг мережевої активності, та використання передових антивірусних протоколів. Проведення регулярних тренувань і навчань з кібербезпеки для всіх учасників освітнього процесу, включаючи симуляції потенційних загроз та заходів реагування, допоможе підвищити рівень готовності до надзвичайних ситуацій.

Важливим є також створення сприятливого середовища для навчання та досліджень, де безпека забезпечується на всіх рівнях, від доступу до приміщень і обладнання до захисту дослідницьких даних. Усе це дозволить університетам не тільки покращити стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз, а й сприятиме їхньому сталому розвитку, підтримуючи високий рівень освітніх і наукових стандартів в умовах постійно зростаючих викликів.

Саме тому результати нашого спільного проєкту є надзвичайно важливими

для зміцнення наукового партнерства між ХАІ та Університетом імені Страдіня. Проєкт став чудовою можливістю для експертів обох закладів обговорити сучасні наукові виклики, поділитися знаннями та досягненнями, а також об'єднати зусилля в пошуках нових відкриттів. Спільна робота стала платформою для продуктивного обміну думками, звірки теоретичних концепцій та реалізації наукових ідей.

Підсумовуючи дворічну співпрацю, ми бачимо, що цей проєкт мав суттєвий вплив як на академічну спільноту, так і на практиків, оскільки порушує нагальні питання модернізації системи безпеки та адаптації навчальних закладів до викликів сучасності. Така співпраця не тільки створює значний теоретичний внесок, але й формує потужну резонансну хвилю в обох університетах, що сприяє активному розвитку інноваційних підходів до створення сучасного безпекового середовища.

Розробка стратегії розвитку наших університетів є складним процесом, який вимагає глибокого розуміння викликів сьогодення. Ми впевнені, що цей шлях трансформації та модернізації університетської науки дозволить підготувати наукові та освітні інституції до нових перспектив і значних досягнень.

Дякую за увагу!

В. о. ректора Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», доктор юридичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України

Олексій ЛИТВИНОВ